

คนอยู่วัด

ไมตรี ลิ้มปิจาติ

เดิมที่ผมอยู่หอพัก เงินทำทางบ้านส่งมาให้พอเสียค่าหอพักเสร็จเหลือใช้จ่ายไม่มากนัก ถ้าไม่รู้จักใช้หรือใช้จ่ายมากกระยะต้นเดือนพอถึงปลายเดือนก็ต้องเดือดร้อนเสมอ

ไอนวยเพื่อนสนิทของผมคนหนึ่งรู้ดีสำหรับเรื่องนี้ มันจึงชวนให้ผมไปอยู่วัดกับมัน โดย อาสาจะฝากหลวงพี่ให้

“ไปอยู่กับกุศิกว่า ไม่ต้องเสียเงินค่าหอพัก” มันให้เหตุผล

ผมเห็นดีด้วยจึงตกลงทันที

สิ้นเดือนนั้นผมก็จัดกระเป๋าตามไปอยู่กับมัน

“ห้องยังไม่ว่าง ซึ่งอยู่รวมกับกุไปก่อนก็แล้วกัน”

ไอนวยบอกผมในวันแรกที่ไปถึงวัด

ห้องที่ไอนวยอยู่ไม่กว้างนัก เติงตั้งอยู่ชิดฝา โต๊ะอยู่ใกล้หัวเตียงริมหน้าต่าง ส่วนเสื้อผ้า นั้นแขวนไว้อีกมุม

ผมเห็นเตียงครั้งแรกก็สะดุดตาเพราะขาของเตียงมีขนาดไม่เท่ากัน พื้นเตียงใช้ไม้กระดาน แผ่นบาง บ้างหนาบ้าง ด้านปลายต้องเอาไม้ชิ้นเล็ก ๆ หนุนเพื่อยกระดับให้เท่ากัน เสื้อเก่า ๆ ม้วน กลมอยู่ที่หัวนอน เติงมีขนาดกว้างเพียงนอนได้คนเดียวหลวม ๆ ถ้านอนสองคนต้องเบียด

“เตียงนอนแคบอย่างนี้จะนอนได้ไงวะ” ผมถามด้วยความเป็นห่วงตัวเอง

ไอนวยยิ้ม ๆ “ถึงเฉย ๆ เติงกูจัดการเอง”

มันเดินออกจากห้อง ผมเข้าใจว่ามันคงไปหาเติงมาเพิ่มอีกตัวซึ่งพอมิที่ตั่งได้แต่ผมเข้าใจ ผิดถนัด หลังจากมันหายไปครู่หนึ่งมันกลับนิ้วเครื่องมือช่างไม้มาหลายชิ้นพร้อมกับบอกผมว่า

“กูจะรื้อเตียงทำใหม่ ขยายให้กว้างออกสักฟุตก็พอ” ต่อจากนั้นมันชวนผมออกจากห้องไปหาไม้เก่า ๆ

หลังโรงครัวซึ่งตรงนั้นเป็นที่เก็บไม้เก่าจำนวนมากของวัด มันเลือกไม้อย่างชำนาญแล้ว เราช่วยกันแบกกลับห้อง

ที่จริงไอนวยเรียนกฎหมายอยู่ธรรมศาสตร์แต่ฝีมือช่างไม้ของมันไม่เลวเลย มันทำอยู่สาม ชั่วโมงทุกอย่างก็เสร็จเรียบร้อยทั้ง ๆ ที่ผมช่วยมันไม่เท่าไร ผมตอกตะปูก็คิด เลื่อยไม้ก็เบียว มัน ต้องเสียเวลามาช่วยแก้ไขหลายครั้ง

ไอนวยปาดเหงื่อที่หน้าผาก มองดูเติงฝีมือของตนอย่างชื่นชมแล้ว บอกให้ผมทดลองขึ้น นอนบนเตียงร่วมกับมัน ผมทำตามอย่างง่าย

“พอดีเลย”มันว่า

ผมอยู่ในวัดนานเข้าจึงรู้ว่าทุกห้องของเด็กวัดหาเตียงสำเร็จรูปที่ซื้อจากร้านเจ๊กมีน้อยมาก ส่วนเตียงใหญ่ที่เด็กวัดใช้เป็นฝีมือของเด็กวัดเองทั้งสิ้น เพราะในวัดมีการรื้อย้ายและการสร้าง ภูมิใหม่เกิดขึ้นแทบทุกปี ไม่เท่าจึงมีมากพอให้เด็กวัดจัดหาทำเตียงหรือเครื่องใช้บางอย่างได้ และถือเป็นประเพณีตกทอดกันมานานแล้วว่า เตียงประจำห้องไหนก็ห้องนั้น ใครจะย้ายห้องก็ ไปแต่ตัว ห้ามเคลื่อนย้ายเตียงตามไปด้วย ยกเว้นเครื่องนอน เช่น เสื้อ หมอน มุ้ง เอาติดตัวไปได้

สิ้นปีสอบไล่ คนที่เรียนสำเร็จมีงานทำก็ออกจากวัดไป เด็กเข้ามาใหม่ก็มีมาก ช่วงนี้มีทั้งเข้าและออก ไอน่วยใช้ความชำนาญและถือสิทธิ์คนเก่าจองห้องใหม่ได้อีกห้อง

“มึงไปอยู่หะะ กูไม่อยากเปลี่ยนห้อง” มันบอกเกมบังคับให้ผมย้ายไปอยู่ห้องใหม่

ห้องใหม่ของผมเป็นตึก ภูมิหลังนี้สร้างมานานอายุไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ปี ผังก่ออิฐหนากว่า ธรรมดามาก ด้วยเหตุนี้ทำให้ไม่ว่ากลางวันอากาศจะร้อนอย่างไรเมื่อได้เข้ามานั่งในห้องนี้จะเย็นสบายเสมือนนั่งอยู่ในห้องทำความเย็น ประตุน้ำต่างมีขนาดใหญ่ทะอะทะ บานพับเป็นเดือยไม้ ถึงแม้ภูมิจะเก่าแต่ทางวัดก็ได้ซ่อมแซมไว้อย่างดี

เตียงของห้องนี้พิเศษกว่าห้องอื่นเพราะทำด้วยไม้อย่างดี ฝัมือก็เรียบร้อยและพื้นไม้เตียงประกอบด้วยไม้เพียงสองแผ่นเท่านั้น มันจึงมีขนาดกว้างและหนา ผิวของไม้เป็นเงามันวับ เพราะ ใช้เตียงมานาน นี่ถ้ามีเงินซื้อที่นอนมาปูนอนแทนเสื่อเสียน้อยคงสบายมากผมคิด

เตียงตัวนี้ผมทราบว่าเด็กวัดใช้มาหลายรุ่นเต็มทีและทราบอีกว่าไม้แผ่นหนาที่เป็นพื้นเตียง เป็นไม้รองโลงศพมาก่อน จะจริงหรือเปล่าผมก็ไม่แน่ชัด แต่เมื่อนึกขึ้นมาทีไรก็อดที่จะเสียว ๆ ไม่ได้ กลัวผีจะมาทางไม้ก็

ผมย้ายมาอยู่ห้องใหม่หลายเดือน อยู่มาวันหนึ่งชายกลางคนคนหนึ่งพาครอบครัวมาทำบุญเลี้ยงพระที่วัด ขณะที่พระกำลังฉัน ชายคนนั้นซึ่งผมทราบภายหลังว่าเป็นข้าราชการชั้น ผู้ใหญ่อยู่กระทรวงมหาดไทย ท่านปลีกตัวจากครอบครัวเดินสำรวจไปทั่ววัด ที่สุดก็มายืนอยู่หน้า ห้องผม ท่านมองผ่านหน้าต่างเข้ามาในห้อง

“น้องชาย น้องชาย” ท่านร้องเรียกผม

ผมรีบออกไปพบท่าน

“ผมขอเข้าไปดูในห้องหน่อยได้ไหม” ท่านขออนุญาตผมผู้เป็นเจ้าของห้อง “ได้ครับ” ผมเชิญท่านเข้าห้อง พอท่านโผล่เข้ามาในห้องเท่านั้นท่านถึงกับอุทานร้องเสียงดัง

“เตียงยังอยู่หรือนี่ ท่านตรงเข้าไปที่เตียงเอามือลูบคลำเบา ๆ ยี่สิบกว่าปีมาแล้วผมเคย เป็นเด็กวัดอยู่ที่นั่นนอนห้องนี้และบนเตียงนี้แหละ” สายตาท่านจ้องดูเตียงไม่กะพริบ

“ผมรักเตียงเตียงนี้มาก” ท่านพูดต่อ “เพราะมันเป็นที่พักนอนให้ความสุขแก่ผม ตลอดเวลาที่อยู่วัด”

ต่อจากนั้นท่านได้เล่าเรื่องอดีตเก่า ๆ สมัยที่ท่านอยู่วัดให้ผมฟังหลายเรื่อง ตอนหนึ่งท่าน บอกว่า

“เป็นนักเรียนอยู่วัดแหละดี เพราะวัดสอนให้เราทำอะไรหลายอย่างที่สำคัญคือสอนให้เรา รู้จักลำบาก การลำบากทำให้รู้จักคิด คนเราเมื่อรู้จักคิดแล้ว ทำอะไรก็เจริญ”

ท่านหายไปหลายวัน วันหนึ่งท่านก็วกกลับมาอีก มาครั้งนี้ท่านไม่ได้มาทำบุญเลี้ยงพระ ท่านขึ้นไปพบหลวงปู่เจ้าอาวาสแล้วตรงมาที่ห้องผม

“ผมอยากได้เตียงนี้ นื่องจะขัดข้องไหม” ท่านแจ้งจุดประสงค์ให้ผมทราบ

ผมอึ้งไม่ตอบเพราะคิดไม่ถึงว่าจะถูกป้อนคำถามเช่นนี้

“ไม่ต้องกลัวว่าผมจะเอาของนื่องไปฟรี ๆ” ท่านพูดต่อ “ผมจะซื้อเตียงใหม่มาแทนให้”

“ท่านจะเอาไปทำไมละครับเตียงเก่า ๆ อย่างนี้ ผมถามด้วยความสงสัยเพราะดูแล้วเห็นว่าไม่มีค่าอะไรกับท่านในขณะนั้น

“ผมไม่ได้เอาไปนอนหรอกนื่อง” ท่านพูดพลางเอามือมาคบไหล่ผมเบา ๆ “ผมจะเอาไว้เป็น ที่ระลึก จะได้เตือนความจำว่าครั้งหนึ่งผมเคยนอนบนเตียงไม้อย่างนี้แหละ”

“เตียงเป็นสมบัติของวัดนี่ครับ” ผมเลียงไม่ยอมให้ เพราะไม่เชื่อว่าจะได้เตียงที่ดีกว่านี้มาแทน

“ผมพูดกับหลวงปู่แล้ว หลวงปู่ไม่ขัดข้อง บอกให้ผมตกลงกับนื่องเอง”

ผมเฉยอีกเพราะไม่รู้ว่าจะตอบอย่างไรดี ท่านเหมือนรู้ใจผม จึงพูดว่า

“ผมจะซื้อเตียงใหม่ให้อย่างดี ว่าไงตกลงไหม”

“สุดแต่ท่านเถอะครับ” ผมจำใจต้องยินยอมทั้ง ๆ ที่ไม่แน่ใจ

เย็นนั้นท่านก็ให้คนมายกเตียงในห้องผมไปพร้อมกับส่งเตียงใหม่มาแทน เตียงที่ได้มาใหม่ เป็นเตียงไม้ใหม่เอี่ยมและที่ผมตื่นเต้นเป็นอย่างยิ่งคือท่านซื้อที่นอน หมอน มุ้งแถมมาให้ด้วย

ผมไม่ได้นอนฟูกมานานหลังจากออกจากหอพัก พอได้เห็นฟูกมีอารมณ์อยากจะนอนขึ้นมามาก ๆ แต่ขณะเดียวกันอดใจหายคิดถึงเตียงเก่าไม่ได้

คนมาส่งเตียงกลับไปแล้ว ผมก็จัดการปูที่นอนด้วยความห่อ ปลอกหมอนผ้าปูที่นอนสีฟ้าอ่อน ปูเสร็จเรียบร้อยแล้วนอนอนมาก มุ้งก็ขาวสะอาด มุ้งหมอนของเก่าผมมัดเก็บเพราะมันไม่ เหมาะสมกับเตียงใหม่เสียแล้ว

ข่าวผมมีที่นอนใหม่แพร่สะพัดไปทั้งวัด เพื่อน ๆ เด็กวัดต่างแห่กันมาดูเตียงของผมไม่ขาด **ระยะ**

“เฮ้ย ! มึงนอนหลับหรือวะ นุ่มนึ่มอย่างนี้” ไอ้เด็ก จอมกะล่อนพูดพลางเอามือกดลงไปบนที่นอน

“เมื่อไหร่ใครจะมาขอแลกเตียงกับกูบ้างวะ” ไอ้สมรพูดอย่างอิจฉา

“มึงนี่ดวงดีเป็นบ้า มีฟูกนอนตั้งแต่อยู่วัด” อีกคนหนึ่ง ว่าบ้าง ในขณะนั้นใครจะพูดอะไรผม ไม่ว่าหรอก ขออย่างเดียวอย่าทำให้ที่นอนผมสกปรกเป็นใช้ได้

ส่วนไอ้นวนัยนั้น ตั้งแต่วันแรก ๆ มาแล้ว ไม่พูดมากเหมือนคนอื่นแต่มาห้องผมบ่อยมาแต่ ละครั้ง ไม่ค่อยนั่ง ชอบนอน

เมื่อผมมีที่นอนทำให้นอนหลับสบาย ไม่เจ็บหลัง พลิกตะแคงได้บันเทิง เสียวอย่างตรงที่ สกปรกง่าย ต้องซักบ่อย เปลืองทั้งแรงงานและผงซักฟอก ผ้าปูที่นอนใช้ได้ไม่นานก็ขาดเร็วเพื่อนผู้รู้ บอกว่าเหตุที่ผ้าปูที่นอนขาดเร็วเพราะผมใช้ไม่เป็นซักบ่อยเกินไปทำให้เปื่อยเร็ว แต่บางคนค้านว่า ไม่จริงหรอกเหตุที่ผ้าปูที่นอนขาดเร็วเพราะผมนอนมากเกินไปต่างหาก

อีก ๒ ปีต่อมาไอน์วยเรียนสำเร็จกฎหมายมันจึงออกไปจากวัดก่อนผม ส่วนผมเรียนอยู่ หลายปีไม่สำเร็จ เมื่อเรียนขึ้นมาจึงหางานทำ เมื่อมีงานทำก็รู้สึกกระดากที่จะอาศัยอยู่ในวัดอีก ต่อไป ผมจึงออกไปเช่าบ้านอยู่เอง

ไอน์วยรับราชการก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนผมนั้นทำงานจับหลักไม่แน่นอน เพราะไม่มี ความเป็นขึ้นเป็นอันเข้างานนี้ออกงานโน้นตามความพอใจอนาคตเอาแน่ไม่ได้

ระยะหลังผมไม่ค่อยได้พบกับไอน์วยบ่อยนักเพราะต่างก็มีภาระต้องทำมาหาเลี้ยงลูกเมีย ของตัวเอง แต่เมื่อพบกันครั้งไร ไอน์วยมักจะถือโอกาสขุดคุ้ยเรื่องเก่ามาค่าผมว่า

“มีงั้นะ ! เรียนไม่จบก็เพราะเตียง สมัยถึงอยู่วัดถึงนอนสบายเกินไป”

ตอนนั้นพูดครั้งแรก ๆ ผมไม่เห็นด้วยเลย

แต่พอหลายครั้งเข้า ทำให้ผมคิด “เออ! อาจจริงของมัน”
